

Завдання II етапу Всеукраїнської олімпіади з економіки

2014 - 2015 навчальний рік

11 клас

Задача 1 (10 балів).

На підприємстві «Саїва» виробляють бензин та дизельне паливо. Одну тону бензину виробляють з використанням 1 т води та 4 т нафти, а тону дизельного пального – з 2 т води та 2 т нафти. Підприємство має запаси 40 т води та 100 т нафти. Знайти:

- 1) Виробничі можливості підприємства?
- 2) Точку на кривій виробничих можливостей, яка відповідає найбільш раціональному використанню наявних ресурсів.
- 3) Побудувати КВМ.

Задача 2 (20 балів).

Фірма – монополіст має криву сукупного виторгу $TR = 100Q - Q^2$ і криву граничних витрат $MC = 10 + Q$.

1. Визначте оптимальний обсяг виробництва і ціну продукції, якщо фірма функціонує як проста монополія.
2. Визначте оптимальний обсяг виробництва і ціну продукції за умов, що уряд прийняв рішення про демонополізацію і галузь стала досконало конкурентною.
3. Визначте величини надлишків споживача і виробника за умов конкуренції й монополії та величину чистих суспільних втрат від монопольної влади. Поясніть, чому втрати надлишку споживача є більшими, ніж втрати надлишку виробника. Відобразіть все графічно

Теоретичні питання (по 15 балів за кожне)

1. Що таке валовий національний продукт? З яких агрегатів складається економіка?
2. Характеристика ринків економічних благ. Що таке конкуренція та монополія?

Тестові завдання (по 1 балу за кожне)

1. Ринкова економіка виникла внаслідок:

- а) появи грошей, без яких подальший розвиток обміну продуктами було б неможливо;
- б) розвитку протиріччя між безмежними потребами й обмеженими ресурсами;
- в) еволюції суспільного поділу праці і відокремлення виробників;
- г) виникнення приватної власності і зародження стимулів до підприємницької діяльності;

2. Економічними потоками товарів, грошей і доходів у ринковій економіці "керують":

- а) ринки споживчих товарів, оскільки це товари кінцевого споживання;
- б) ринки ресурсів, оскільки без них неможливий випуск товарів;
- в) об'єктивні економічні закони;
- г) економічні потреби, що змінюються кількісно, якісно і структурно;

3. Для максимізації корисності благ споживачі повинні так витратити суму грошових коштів, щоб:

- а) гранична корисність кожного споживаного товару була однаковою;
- б) загальна корисність кожного товару в розрахунку на 1 грн. була однаковою;
- в) гранична корисність кожного товару в розрахунку на 1 грн. була однаковою;
- г) загальна корисність у розрахунку на одиницю товару була однаковою;

4. Зміна попиту залежить насамперед:

- а) від темпів зростання грошових доходів покупців;
- б) від обсягу споживчого "кошика";
- в) від факторів, що впливають на індивідуальність вибору споживача;
- г) від чинності закону спадаючої граничної корисності;

5. Яка роль фактора часу в економічній теорії і господарській практиці?

а) фактор часу має значення і для теорії, і для практики, тому що всі процеси протікають у часі і доходи виявляються як потоки; б) фактор часу дозволяє розглянути економічні процеси в динаміці; на практиці розходження між короткостроковим і довгостроковим періодами дозволяють оцінити ступінь економічного ризику; в) для економічної теорії фактор часу не має принципового значення; на практиці він важливий у конкурентній боротьбі; г) при використанні математичних методів облік фактора часу в моделюванні економічних процесів дозволяє перейти до розгляду не тільки кривих, але і поверхонь, що має важливе практичне значення;

6. Ступінь еластичності попиту має важливе практичне значення, оскільки:

а) дозволяє вирішити питання про інвестиції капіталу в конкретну галузь; б) виявляє напрямки зниження витрат виробництва при випуску визначених товарів; в) показує тенденцію зміни споживчих переваг і впливає на маркетингову політику фірми; г) впливає на вибір від реалізації визначеної продукції;

7. Відмінною рисою комерційної фірми є:

а) діяльність у невиробничій сфері; б) здійснення діяльності в сфері товарного обігу; в) орієнтація на одержання прибутку; г) посередницька діяльність;

8. Мінімальна місячна заробітна платня, встановлена в даний час в Україні, складає:

а) 1518 грн.; б) 1418 грн.; в) 1318 грн.; г) 1218 грн.;

9. При підвищенні ціни на окуляри:

а) коефіцієнт цінової еластичності попиту буде знижуватися; б) попит на них буде знижуватися; в) попит залишається унітарним; г) еластичність попиту по доходах упаде;

10. Межа волі виробника обмежується:

а) нульовим прибутком; б) споживчим вибором; в) монополізацією ринку; г) державою;

11. Сучасна філософія бізнесу - філософія маркетингу полягає в тому, що:

а) ключовою фігурою в ринковій економіці є споживач; б) підприємець прагне розширити виробництво до обсягу, максимізує прибуток; в) у своїй діяльності підприємець виділяє не тільки економічні, але і соціальні цілі; г) основною формою зв'язку між виробником і споживачем є регульований ринок;

12. Споживчі переваги визначають:

а) положення і нахил лінії бюджетних обмежень; б) положення і нахил кривої байдужості; в) кут нахилу кривої попиту; г) нахил кривої Енгеля;

13. Правління фірми приймає рішення про збільшення виробництва. Які види витрат воно має на увазі, думаючи, що на дану продукцію вони будуть рости?

а) постійні витрати; б) змінні витрати; в) валові витрати; г) граничні витрати;

14. Початком діяльності фірми у формі господарчого товариства є:

а) нотаріальне оформлення засновницького договору; б) завершення формування статутного капіталу; в) укладення першого підприємницького договору; г) проведення установчих зборів;

15. Девальвація - це:

а) знецінення паперових грошей; б) зменшення обмінного курсу національної валюти; в) офіційна зміна курсу національної валюти стосовно іноземних валют; г) законодавче зменшення масштабу цін;

16. У чому складається економічний зміст принципу laissez faire?

а) перехід від класичної ринкової системи до змішаної економіки; б) невтручання держави в економічні відносини; в) суверенітет споживача; г) активізація ролі держави в умовах змішаної економіки;

17. На цінову еластичність попиту не впливає:

а) наявність товару-субституту; б) час пристосування до цінових змін; в) динаміка цін на інші товари; г) частка споживчого бюджету, витрачена на даний товар;

18. Підприємницький ризик компенсує:

а) сам підприємець шляхом збільшення витрат; б) держава за рахунок бюджетних коштів; в) покупець через ціну товару; г) механізм реалізації теорії підприємницького ризику;

19. Система заходів щодо запобігання банкрутства:

а) субсидія; б) санація; в) дотація; г) реструктуризація;

20. Які з витрат, що економісти називають внутрішніми, враховують у своїй практичній діяльності бухгалтери?

а) нормальний прибуток; б) альтернативні витрати; в) рентні платежі; г) відрахування на реновацію;

21. Резидентами називають:

а) громадян, що проживають на території даної держави; б) громадян даної країни, що працюють за кордоном; в) громадян, що проживають на території даної країни, за винятком іноземців; г) іноземних громадян і підданих держави, що проживають на його території і беруть участь у створенні ВВП;

22. Трансфертні платежі - це:

а) цільові платежі фірмам, що стимулюють випуск суспільно необхідної продукції; б) витрати держави, що не супроводжуються зустрічним рухом товарів і послуг; в) оплата продукції, що купується урядом для забезпечення загальнодержавних потреб; г) витрати держави на утримання об'єктів соціальної інфраструктури;

23. Учень Альфреда Маршалла:

а) М. Туган-Барановський; б) А. Пігу; в) Дж. М. Кейнс; г) Л. фон Ерхард;

24. Ламана крива попиту показує, що:

а) в умовах олігополії існують дві різні тенденції - до картельних угод і до цінової війни, що накладає відбиток на політику ціноутворення; б) фірми не реагують на збільшення ціни конкурентами, але зменшують ціни у відповідь на зниження цін конкурентами; в) олігополія діє як об'єднання, що прагне збільшити пропозицію товарів шляхом диференціації цін; г) ціни, що встановлюються олігополією, стійкі;

25. Ліквідність комерційних банків означає:

а) можливість погашення ними своїх боргових зобов'язань; б) можливість швидко реагувати на зміну кон'юнктури ринку капіталів; в) можливість погашати борги перед вкладниками по їхній першій вимозі; г) можливість без затримок обслуговувати торгові і платіжні операції;

26. Трансакційні витрати - це:

а) витрати, пов'язані з організацією і функціонуванням економічної системи і складових її господарських одиниць, б) витрати держави, що виконує роль додаткового регулятора економічних відносин в умовах сучасної ринкової системи; в) додаткові витрати фірм, пов'язані зі страхуванням підприємницького ризику; г) альтернативні витрати, що виникають при помилковому економічному виборі;

27. Прикладом цінової дискримінації є:

а) використання виробником при реалізації продукції невиправдано високих цін; б) використання при продажу товару дисконтних знижок; в) використання монополією практики "ножиців цін"; г) перепродаж товару посередником по більш високій ціні;

28. Внутрішньогалузева конкуренція приводить до:

а) виникнення ефекту заміщення; б) установлення єдиної ринкової ціни на стандартизовану продукцію; в) виникнення ефекту доходу; г) зрівнювання галузевих норм прибутку в середню норму прибутку;

29. Для якої моделі ринку властива наявність безповоротних суспільних утрат?

а) конкурентний ринок; б) монопольний ринок; в) олігополістичний ринок; г) монопольно-конкурентний ринок;

30. Ціна землі залежить:

а) від дисконтованої поточної вартості майбутніх виплат земельної ренти; б) від попиту на землю в даній місцевості; в) від місця розташування і родючості земельної ділянки; г) від альтернативної вартості використання капіталу.

Максимальна кількість балів за виконанні завдання – 90 балів.

Час виконання роботи – 150 хвилин.

Дата – 01 лютого 2015 року